

FILMOWY KONKURS HISTORYCZNY

Patria Nostra

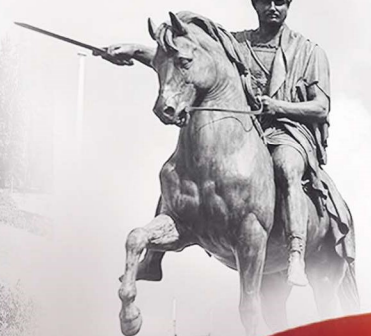
Temat przewodni VII Edycji:

HISTORIA POLSKIEGO MORZA

W Konkursie weźmie udział ok. 1500 uczniów i nauczycieli w tym Polonia z całego świata. Powstanie ok. 400 filmów, z których kilkadziesiąt poświęconych będzie tematowi historii polskiego morza.

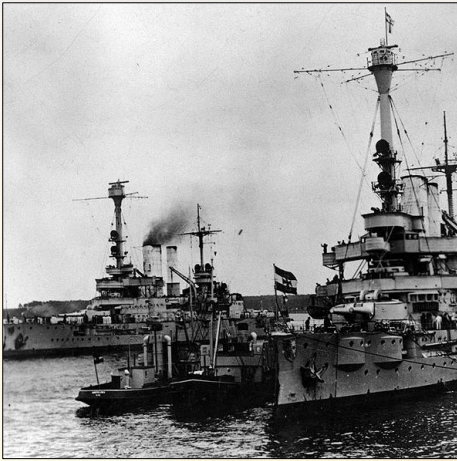

IGNACY JAN
PADEREWSKI
1860-1941

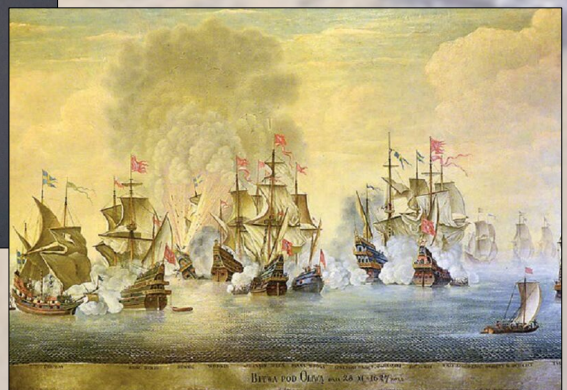

HISTORIA POLSKIEGO MORZA

Morze Bałtyckie jest tym dobrem położenia Polski, o dostęp do którego wielokrotnie były wojny, a także które przyczyniało się do znaczenia gospodarczego kraju w Europie (Gdańsk był jednym z ważniejszych portów handlowych na kontynencie). Wiek XX był dla polskiego Pomorza okresem triumfu (symboliczne Zaślubiny z Morzem, dokonane przez Józefa Hallera, otwarcie portu w Gdyni), jak i dramatycznych i chwalebnych wydarzeń: obrona

Westerplatte, obrona Helu; a po wojnie: strajki stoczniovców i porozumienie sierpniowe.

INFORMACJA O VII EDYCJI FILMOWEGO KONKURSU **PATRIA NOSTRA**

W 2022 roku zostanie zrealizowanych 5 filmowych konkursów historycznych:

- 4 konkursy regionalne dla młodzieży z Polski
- oraz Konkurs Światowy dla młodzieży polonijnej

W konkursach weźmie udział ok. **400 szkół** z Polski i Polonii Świata - łącznie ok. **1500 uczniów i nauczycieli**.

W ramach VII edycji konkursów Patria Nostra zostanie wykonanych ok. **400 filmów i animacji**.

Poprzez odpowiedni dobór tematów prac konkursowych w konkursach w szczególności sposób będą poruszane wybrane zagadnienia z historii Polski, w tym przede wszystkim – HISTORII POLSKIEGO MORZA.

Prace konkursowe będą wyświetlane na telebimach reklamowych w największych polskich miastach.

Gale finałowe konkursów będą odbywać się w Warszawie, Krakowie, Poznaniu i Gdańsku.

TEMATY GŁÓWNE KONKURSU ZWIĄZANE Z HISTORIĄ POLSKIEGO MORZA

- **PODNIESIENIE BANDERY NA OKRĘCIE PODWODNYM „ORZEŁ”**
- 2 lutego 1939 r. - Zbudowany w holenderskiej stoczni okręt "Orzeł" po wielomiesięcznym okresie prób został 2 lutego 1939 roku uroczyście przekazany Polskiej Marynarce Wojennej. Tego dnia po raz pierwszy podniesiono banderę wojenną na okręcie, który miał stać się legendą. Podczas wodowania, które odbyło się rok wcześniej, "Orzeł" nie chciał zsunąć się do wody. Po prostu przymarzył do szyn.
- **ZAŚLUBINY Z MORZEM**
- 10 lutego 1920 r. Gen. Józef Haller wrzuca pierścień do Bałtyku, symboliczne zaślubiny Polski z morzem, tym samym potwierdzono wykonanie jednego z punktów postanowień traktatu wersalskiego, przyznającego Polsce 140-kilometrowy odcinek wybrzeża.
- **UZYSKANIE TERENU WESTERPLATTE**
- 14 marca 1924 r. Rada Ligi Narodów przyznała Polsce teren na półwyspie Westerplatte u ujścia kanału portowego do morza, naprzeciw przedmieścia Nowy Port. przyznana pisarzowi za powieść *Chłopi*, oddającej realia polskiej wsi.
- **BITWA POD SALIS**
- 23 marca 1609 - Zwycięstwo polskiej floty nad Szwedami w nocnej bitwie morskiej pod Salis podczas wojny o Inflanty.
- **CHRZEST GDAŃSKA**
- 27 marca 997 r. biskup praski Wojciech dokonał masowego chrztu mieszkańców Gdańska.
- **WESTERPLATTE - KPT. FRANCISZEK DĄBROWSKI**
- 17 kwietnia 1904 r. w Budapeszcie urodził się przyszły współautor heroicznej obrony Westerplatte, kpt. Franciszek Dąbrowski. Swoją służbę na Pomorzu rozpoczął pod koniec 1937 roku. Powierzono mu wówczas stanowisko dowódcy oddziału wartowniczego i zastępcy komendanta Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte. Choć podlegał mjr. Henrykowi Sucharskiemu to jednak dzięki niemu obrona tego legendarnego punktu oporu trwała aż do 7 września 1939 roku, a więc znacznie dłużej niż przewidywał pierwotny plan. Za czyn ten kpt. Dąbrowski został odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego *Virtuti Militari*.

- **POWSTANIE LIGI MORSKIEJ I RZECZNEJ**
- 27 kwietnia 1924 r. - Powstanie Ligi Morskiej i Rzecznej - polskiej organizacji społecznej stawiającej sobie za cel propagowanie zagadnień morskich wśród społeczeństwa polskiego.
- **POKÓJ OLIWSKI**
- 3 maja 1660 r. w Oliwie podpisano traktat pokojowy, kończący polsko-szwedzkie wojny o Inflanty.
- **TRANSATLANTYK STEFAN BATORY PRZYBYWA DO GDYNI**
- 11 maja 1936 r. do gdyńskiego portu zawinął nowy polski transatlantyk MS Batory. Był on jedną z dwóch jednostek zamówionych przez Polskie Transatlantyckie Towarzystwo Okrętowe we włoskiej stoczni w Monfalcone. Podobnie jak bliźniaczy MS Piłsudski, Batory zastąpił używane dotąd przestarzałe jednostki. O klasie i wadze jaką przykładano do nowych transatlantyków wymownie świadczył fakt, że nad wystrojem wnętrza oraz znajdujących się w nich detali czuwała specjalna grupa polskich artystów.
- **REJON UMOCNIONY - HEL**
- 21 sierpnia 1939 r. prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Ignacy Mościcki wydał dekret o utworzeniu Rejonu Umocnionego Hel. Przeprowadzone na tym obszarze prace fortyfikacyjne zaowocowały podczas kampanii obronnej 1939 roku. Bohaterscy obrońcy Helu jako ostatni na wybrzeżu opuścili swoje stanowiska dopiero 2 października.
- **„SCHLESWING - HOLSTEIN” PRZYPIRYWA DO GDAŃSKA**
- 25 sierpnia 1939 r. do portu pod pretekstem wycieczki szkolnej wpływa statek floty III Rzeszy „Schlewsing- Holstein”, z którego padną jedne z pierwszych strzałów II Wojny Światowej.
- **POROZUMIENIE GDAŃSKIE - 1980**
- 30 sierpnia 1980 r. w sali BHP Stoczni Gdańskiej zostały podpisane porozumienie pomiędzy komitetem strajkowym, a przedstawicielami PZPR. Ze strony strajkujących sygnował je za pomocą legendarnego, dużego długopisu Lech Wałęsa. Na przestrzeni kilkunastu dni analogiczne porozumienia zawarto w Szczecinie, Jastrzębiu-Zdroju i Dąbrowie Górniczej. Zostały one nazwane porozumieniami sierpniowymi.
- **PREMIERA FILMU ZE W MORZA**
- 13 października 1937 r. - *Zew morza* to niemy film fabularny w reżyserii Henryka Szaro, którego premiera odbyła się 13. października 1927 r. Główny bohater, to młody chłopiec, który z miłości do morza, porzuca rodzinną wieś i zaciąga się na statek. Pośród wielu przygód na morzu oraz na rzecznych kutrach, realizuje on swe marzenia o morskiej przygodzie oraz spotyka miłość swego życia. Film kręcono w Pucku, Gdańsku i Gdyni,

a oprócz zawodowych aktorów wystąpili w nim oficerowie marynarki wojennej, w tym twórca Flotyli Pińskiej – porucznik Jan Giedroyć – który w filmie zagrał samego siebie.

- **ZAJĘCIE GDAŃSKA PRZEZ KRZYŻAKÓW**

- Do słynnej rzezi doszło 13 listopada 1308 r. Źródła różnie przedstawiają rozmiary zbrodni. Najprawdopodobniej zamordowano od 60 do ponad 100 osób. Ofiarą najeźdźców padła ludność cywilna - mieszczenie i część rycerstwa. Zamordowani zostali także przedstawiciele władz - burmistrz i rajcowie; represjom poddano także ich rodziny.

- **STRAJK W STOCZNI GDAŃSKIEJ**

- 14 grudnia 1970 r. w Gdańsku w Stoczni im. Lenina rozpoczął się strajk będący wyrazem sprzeciwu wobec ogłoszonych dwa dni wcześniej podwyżek cen mięsa i artykułów żywnościowych. Protest rozszerzył się na zakłady na całym Wybrzeżu i przeszedł do historii pod nazwą Grudnia '70. Komunistyczne władze zdecydowały się na użycie siły, w tym wojska i ciężkiego sprzętu. Przeciw protestującym, nazwanym przez I sekretarza KC PZPR Władysława Gomułkę kontrrewolucją, użyto ostrej amunicji. W trakcie starć z rąk komunistów zginęło co najmniej 45 osób, a ponad tysiąc kolejnych zostało rannych.

- **ODSŁONIĘCIE POMNIKA POLEGŁYCH STOCZNIOWCÓW**

- 16 grudnia 1980 r. - gdański Pomnik Poległych Stoczniovców jest jednym z najbardziej znanych polskich monumentów XX wieku. Idea jego wzniesienia powstała tuż po tragicznych wydarzeniach na Wybrzeżu w grudniu 1970 r., kiedy to w trakcie akcji pacyfikacyjnej zginęło 39 robotników. Inicjatywa wyszła od pracownika Stoczni Gdańskiej i członka komitetu strajkowego Henryka Lenarciaka.